

EK: 36 milion ljudi u EU sa hladnim domovima

Cene energije usporavaju rast BDP
u eurozoni

EU: Fosilna goriva u bruto raspoloživoj
energiji 70% u 2020.

Zavisnost EU od uvozne energije
smanjena u 2020.

ACER: Evropska veleprodajna tržišta
električne energije i gasa u 2021.

Cene energije visoke bar do 2023.

EK: Cene energije će ostati visoke i nestabilne najmanje do 2023.	OVDE
Istraga ponašanja Gasproma	OVDE
EK: 36 milion ljudi u EU sa hladnim domovima	OVDE
Fosilna goriva u bruto raspoloživoj energiji EU: 70% u 2020.	OVDE
Energetski intenzivna EU industrija: Opasno ishitreno ukidanje besplatnih dozvola.....	OVDE
ACER: Evropska veleprodajna tržišta električne energije i gasa u 2021	OVDE
Zavisnost EU od uvozne energije smanjena u 2020.	OVDE
Cene energije usporavaju rast BDP u eurozoni	OVDE
EU nema zlatni standard za zeleno finansiranje, kaže Španija	OVDE
Madrid poziva EIB da podrži ugovore fiksnom cenom za OIE	OVDE
Vlada Italije oduzima deo ekstra profita sektoru solarne energije	OVDE
Evropske banke u 2021. finansirale fosilne projekte sa 55 mlrd dolara	OVDE
Banke su dale 1,5 biliona US dolara sektoru uglja u periodu 2019-2021	OVDE
Naftne kompanije optužene za zeleno pranje energetske tranzicije	OVDE
Italija: Računi za struju skaču 131% u prvom kvartalu	OVDE
Poljska poziva EU da ukloni 'špekulante' sa tržišta ugljenika	OVDE
Britanski regulator ukida „kaznu lojalnosti“ za potrošače energije	OVDE
Britanski regulator ide na sud	OVDE
IEA: Globalna proizvodnja uglja nastaviće rast i u 2024. godini	OVDE
Evropa: Prosečna cena električne energije za dan unapred - nedelja 24- 30 januar 2022.	OVDE
Prosečne kliring cene električne eneregije u JIE – nedelja 24-30 januar 2022.	OVDE
Evropske energetske grupe traže odštetu od 4 milijarde evra zbog projekata fosilnih goriva	OVDE

Cene energije će ostati visoke i nestabilne najmanje do 2023., kaže EK

BRISEL - Cene gasa i električne energije će "ostati visoke i nestabilne najmanje do 2023.", prema dugoročnim prognozama navedenim u nacrtu saopštenja Evropske komisije koje bi trebalo da bude objavljeno sledećeg meseca.

Nacrt saopštenja, do kojeg je došao **Euractiv**, daje mračnu sliku visokih i nestabilnih cena energije koje će se nastaviti u narednim godinama, što će podsticati inflaciju, opteretiti domaćinstva i povećati troškove za preduzeća.

U nacrtu saopštenja, koji bi doduše mogao biti izmenjen pre nego što bude objavljen početkom marta, upozorava se da "sa skladištima gasa u EU na istorijski niskim nivoima i zabrinutošću za sigurnost snabdevanja ... sa istoka, svedoci smo rastuće gasne krize u poređenju sa situacijom u vreme komunikacije Komisije iz oktobra prošle godine".

Veleprodajne cene gasa su oko 400% više nego pre godinu dana, a veleprodajne cene električne energije su pratile isti obrazac i porasle su za 260%. To je dovelo do povećanja maloprodajnih cena gasa i električne energije, koje su u odnosu na prošlu godinu porasle za 51%, odnosno 30%, navodi se u dokumentu.

Očekuje se da će ove „trajno visoke cene energije ostati ključni pokretač inflacije u 2022. godini“. Cene su već pogodile energetske intenzivne industrije s visokim proizvodnim troškovima i verovatno će povećati cene drugih proizvoda, uključujući hranu.

Kriza takođe "sve više pogađa evropska domaćinstva i ugrožene potrošače i stoga produbljuje disparitete i nejednakosti u EU", navodi se u dokumentu.

Nacrt sadrži 12 akcija koje EU može preduzeti kako bi ublažila kontinuiranu energetska krizu. Ovo uključuje izgradnju kapaciteta obnovljive energije, implementaciju uštede energije i kontinuiranu podršku pogođenim domaćinstvima i preduzećima.

Akcije takođe uključuju mere za poboljšanje otpornosti evropskog snabdevanja gasom.

Prvo, izvršna vlast EU predlaže zakonski zahtev za zemlje EU da osiguraju minimalni nivo skladištenja gasa do 30. septembra svake godine. Kako bi se osiguralo kontinuirano snabdevanje i bolja priprema za narednu zimu, postojaće „Plan za zimu“ koji će podržati sigurnost snabdevanja „sa poticajima i obavezama za strateško skladištenje“.

Pored toga, Evropska komisija će ove godine pokrenuti pilot projekat za podršku zemljama EU i operaterima u sprovođenju zajedničkih nabavki za punjenje skladišta do minimalno potrebnog strateškog nivoa.

Ali, iako skladištenje pomaže u ublažavanju povećanja cena, to neće imati nikakvog uticaja na ovu zimu kada nivoi skladištenja dostignu neočekivano niske nivoe, prenosi Euractiv.

Stoga se u dokumentu govori i o diversifikaciji snabdevanja od ruskog cevovodnog gasa prema utečnijem prirodnom gasu (LNG), od čega se većina trenutno uvozi iz Sjedinjenih Država i Katara.

Svaka regija EU sada ima direktnu ili indirektnu vezu s LNG terminalom i „ova međupovezanost putem LNG-a se pokazala vrednom u prošlim mesecima“, napominje Komisija.

U januaru je zabeležen najveći ikada nivo uvoza LNG-a, a Evropska komisija tvrdi da je to „zahvaljujući širokom diplomatskom kontaktu EU u oblasti energetike“.

Međutim, pretpostavka da se veća ponuda LNG-a u Evropi poslednjih sedmica svodi na diplomatiju zanemaruje ulogu tržišta, rekao je Trieri (Thierry) Bros, profesor na univerzitetu Science Po u Parizu.

Iako Evropska komisija priznaje da će se kriza nastaviti i do 2023. godine, njeno saopštenje ne useva da se pozabavi suštinom krize: kako Evropa da dobije dovoljno energije da zadovolji svoje potrebe, rekao je Bros.

„Trebamo mnogo više obnovljivih izvora, mnogo više gasa, mnogo više nuklearne energije. Sve dok ne želimo da se pozabavimo ovim osnovnim pitanjem krize, samo ćemo je pogurati još jednu godinu“, rekao je on za Euractiv.

Istraga ponašanja Gasproma

BRISEL - Prema nacrtu dokumenta Evropske komisije o cenama energije, izvršna vlast EU istražuje „moguće narušavanje konkurencije od strane kompanija koje su aktivne na evropskim tržištima gasa, a posebno ruskog dobavljača gasa Gasproma“, prenosi **Euractiv**.

Gasprom pokazuje „neobično poslovno ponašanje“, sa prosečnom popunjenošću svojih skladišta od 16%, u poređenju sa 44% skladišta koja nisu u vlasništvu ruske kompanije, kaže se u nacrtu dokumenta.

„Komisija trenutno prioritarno istražuje sve navode o mogućem nekonkurentnom komercijalnom ponašanju Gasproma. U tom kontekstu prikuplja i dodatne informacije od relevantnih tržišnih igrača“, dodaje se.

EK: 36 milion ljudi u EU sa hladnim domovima

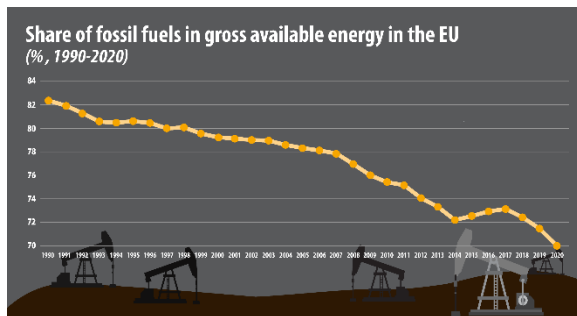
BRISEL - 2020. godine, oko 36 miliona ljudi u Evropi nije bilo u stanju da održi svoje domove adekvatno toplim, objavljuje 17. februara Evropska komisija.

Međutim, komisija dodaje da je broj građana EU koji se mogu smatrati „energetski siromašnim“ mnogo veći ako se uzmu u obzir svi različiti aspekti oko energetskog siromaštva, kao što su nemogućnost pokrivanja osnovnih troškova stanovanja ili neadekvatan komfor u stambenom ili radnom okruženju.

Fosilna goriva u bruto raspoloživoj energiji EU: 70% u 2020

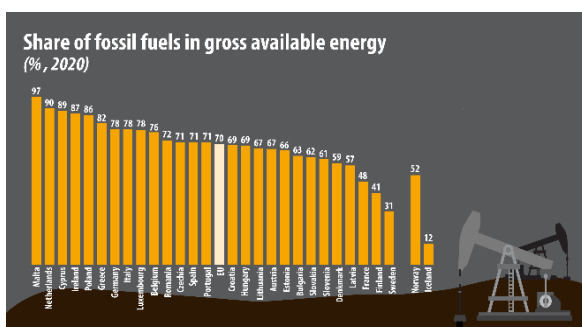
BRISEL - EU se još uvek u velikoj meri oslanja na fosilna goriva u ukupnom snabdevanju energijom, što ilustruje odnos fosilnih goriva u bruto dostupnoj energiji (ukupna potražnja za energijom jedne zemlje ili regije). U 2020. godini, fosilna goriva su činila 70% bruto raspoložive energije u EU, prema 71% u 2019.

Ovaj postotak se značajno smanjio tokom poslednjih decenija; -13% od 1990. godine, prve godine za koju su dostupni podaci. To je uglavnom posledica povećanja obnovljivih izvora energije, **saopštila** je 16. februara Evropska komisija.

Linijski grafikon: Udeo fosilnih goriva u bruto dostupnoj energiji u EU, kao %, od 1990. do 2020.

U 2020. godini, Malta (97%) je bila država članica EU s najvećim udelom fosilnih goriva u bruto dostupnoj energiji, zatim Holandija (90%) i Kipar (89%), Irska (87%) i Poljska (86%). Većina ostalih država članica imala je udeo između 60% i 85%. Samo Švedska (31%), Finska (41%), Francuska (48%), Letonija (57%) i Danska (59%) su imale udele ispod 60%. (Tabela)

U protekloj deceniji sve zemlje članice EU zabeležile su smanjenje udela fosilnih goriva u bruto dostupnoj energiji. Najveći pad izmeren je u Estoniji (sa 91% u 2010. na 66% u 2020), zatim u Danskoj (sa 81% na 59%) i Finskoj (sa 57% na 41%). S druge strane, najmanji pad zabeležen je u Belgiji (sa 78% na 76%), zatim u Nemačkoj (sa 81% na 78%) i Malti (sa 100% na 97%).

Upoređujući 2020. i 2019., samo dve države članice EU povećale su udeo fosilnih goriva u bruto dostupnoj energiji; Litvanija (+1 %) i, samo marginalno, Malta (+0,1 %). Među ostalim zemljama, najveći pad zabeležen je u Estoniji (-7 %), Danskoj (-5 %), a slede Portugal, Letonija, Španija, Bugarska i Luksemburg (sve -4 %).

Cene energije usporavaju rast BDP u eurozoni

BRISEL - Ekonomija EU ove godine će rasti manje nego što se očekivalo, saopštila je Evropska komisija 10. februara, jer cene energije i problemi u lancu snabdevanja povećavaju inflaciju i odlažu održiviji oporavak od pandemije.

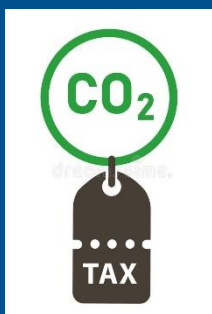

Nakon snažnog rasta od 5,3% u 2021. godini, Evropska komisija je saopštila da će BDP u EU i eurozoni ove godine porasti za 4,0%, umesto 4,3% predviđenih pre samo tri meseca.

Inflacija bi se povećala na viših od očekivanih 3,5% u 2022., prenosi **Euractiv**.

Energetski intenzivna EU industrija: Opasno ishitreno ukidanje besplatnih EUA

BRISEL - Predloženi mehanizam za granično prilagođavanje CO₂ (eng. CBAM) od strane Evropske komisije trebalo bi da zameni besplatne dozvole za emisije ugljendioksida (eng. EUA) koje se distribuiraju industriji u okviru postojećeg EU ETS-a, ali energetske intenzivne evropske industrije upozoravaju da će tranzicija stvoriti nered i ostaviti ih bez zaštite od strane konkurencije.

Pre deset godina, cena tone ugljenika u EU sistemu trgovanja emisijama (ETS) kretala se oko 6 evra - premalo da bi pokrenula smanjenja emisija koja je sistem trebalo da podstakne.

Danas je ta cena porasla na 97 evra po toni, zahvaljujući tržišnoj intervenciji odlučenoj pre nekoliko godina i Evropskom zelenom dogovoru koji je pokrenut 2019. koji uključuje strmije smanjenje emisija za 2030. na putu postizanja klimatske neutralnosti do sredine stoleća.

Ali visoka cena CO₂ na ETS-u ponovo je otvorila dugogodišnju zabrinutost zbog curenja ugljenika, očekivanog fenomena u kojem bi kompanije premeštale proizvodnju izvan EU kako bi izbegle klimatske propise.

Do sada se ova opasnost rešavala dodeljivanjem besplatnih EUA energetske intenzivnim industrijama u okviru ETS-a.

Sada je Evropska komisija predložila zamenu besplatnih dozvola CBAM-om prema kojem bi uvoznici morali kupiti karbonske certifikate koji odgovaraju ceni koju plaćaju evropski proizvođači. Strani proizvođači bi bili izuzeti od nameta samo ako mogu pokazati da su platili sličnu cenu ugljenika kod kuće. A uvoznici bi onda platili razliku.

Međutim, energetske intenzivne evropske industrije izrazile su zabrinutost oko vremena ove tranzicije. Njihova briga je da će izgubiti svoje besplatne naknade bez ikakvih garancija da će CBAM u međuvremenu preuzeti tu ulogu.

Prema predlogu Komisije, CBAM će se postepeno uvoditi od 2026. na period od deset godina, do kada će industrije EU obuhvaćene shemom prestati da dobijaju besplatne dozvole za CO₂ na tržištu ugljika EU, što je korak koji ima za cilj osigurati kompatibilnost sistema prema pravilima Svetske trgovinske organizacije.

“Nismo protiv postepenog ukidanja besplatnih alokacija, ali efikasnost CBAM-a mora biti testirana pre nego što se besplatna dodela smanji”, rekao je Aksel Eger (Axel Eggert), generalni direktor Eurofera, evropskog udruženja za industriju čelika.

“Ako se prekogranična taksa na CO₂ uvede tek od 2026. godine, tek tada ćemo videti da li sistem funkcioniše ili ne, a taj period će trajati dve do tri godine. U ovom periodu moramo zadržati nivo besplatne alokacije kakav je danas”, rekao je Eger učesnicima na onlajn debati Euractiva prošle sedmice.

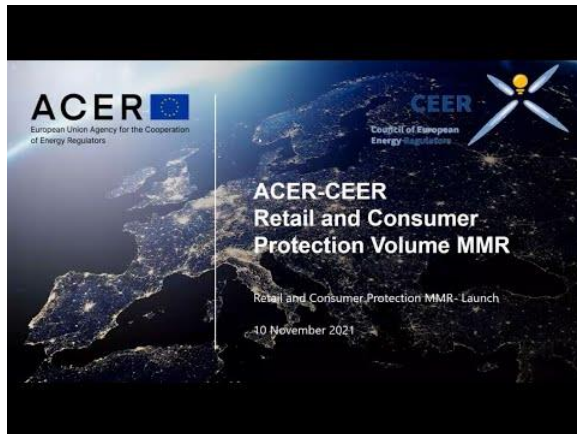

Eurofer procenjuje da će kombinovani uticaj CBAM-a i gubitka besplatnih dozvola u okviru ETS-a koštati skoro 14 milijardi evra u 2030. prema scenariju uobičajenih emisija i 8,4 milijarde evra ako sektor bude u stanju da smanji svoje emisije za 30 % do 2030.

ACER: Evropska veleprodajna tržišta električne energije i gasa u 2021.

LJUBLJANA - Agencija EU za saradnju energetskih regulatora (ACER) objavila je 17. februara pregled glavnih trendova na veleprodajnim tržištima električne energije i prirodnog gasa u 2021. godini, kao ranu publikaciju svog godišnjeg Izveštaja o praćenju tržišta (eng. MMR).

MMR predstavlja glavne rezultate praćenja evropskih internih tržišta električne energije i gasa i preporučuje dalje akcije za podsticanje njihove integracije, kao i pružanje smernica i dokaza o tome kako energetska tržišta mogu da rade efikasnije.

MMR se obično sastoji od tri toma, respektivno analizirajući: veletržište električne energije, veletržište gasa i maloprodajno tržište energije i zaštitu potrošača. U 2022. godini, za razliku od prethodnih godina, ACER neće objaviti niti jedan izveštaj koji će sakupiti sve praćene aspekte veleprodajnog tržišta električne energije u 2021. godini, već niz kratkih pregleda.

Koji su bili glavni trendovi na tržištu u 2021.

U 2021., ekonomski oporavak doveo je do povećanja potražnje za električnom energijom i prirodnim gasom. Međutim, pokazalo se da je konkurentno cenovno snabdevanje gasom ograničeno.

Uprkos tome što je instaliran kapacitet obnovljive električne energije dostigao rekordne nivoe u 2021. godini, bilo je potrebno povećanje proizvodnje električne energije na fosilni pogon kako bi se pratila rastuća potražnja.

Snabdevanje gasom nije pratilo rast potražnje s obzirom da su druga konkurentnija tržišta privukla izvoznike utečenog prirodnog gasa (LNG), uz niske zalihe gasa u Evropi i znatno manje tokove gasa iz Rusije.

Povećana potražnja i ograničena ponuda doveli su do naglog rasta veleprodajnih cena gasa, što je uticalo na cene električne energije. Obe robe su do kraja godine dostigle rekordno visoke cene.

Intenzitet emisije električne energije u EU se takođe povećao, jer su visoke cene gasa dovele do snažnog prelaska sa fosilnog gasa na proizvodnju električne energije iz uglja 2021.

Iako su se veleprodajna tržišta električne energije i gasa u EU suočila sa šokom cena 2021. godine, postignuta integracija tržišta

nije narušena. U stvari, konvergencija cena električne energije za dan unapred porasla je u gotovo svim regijama, dok je konvergencija cena prirodnog gasa za dan unapred porasla u nekim regionima.

Pregled kretanja na veleprodajnim tržištima električne energije i gasa takođe se bavi pojavom negativnih cena električne energije, evolucijom miksa proizvodnje električne energije, razvojem skladišta prirodnog gasa i LNG-a u kontekstu visokih cena energije u 2021.

Zavisnost EU od uvozne energije smanjena u 2020.

BRISEL - EU je 2020. uvezla 57,5% energije koju je potrošila, što je smanjenje od skoro 3% u odnosu na 2019. godinu, kada je ovaj pokazatelj dostigao najviši nivo svih vremena od 60,5%.

Prema najnovijim podacima **Eurostata**, smanjenje je rezultat promena u glavnim komponentama ovog pokazatelja: neto uvoz je opao za 12,6%, a bruto raspoloživa energija se smanjila za 8,1%, uglavnom zbog smanjenja primarne proizvodnje.

Najvažniji izvori goriva u energetsom miks EU u 2020. godini uglavnom se uvoze - nafta i naftni derivati (34,5% ukupnog goriva) i prirodni gas (23,7% ukupnog goriva).

Stopa uvozne zavisnosti za sirovu naftu bila je najviša od svih goriva i neznatno se smanjila sa 96,8% u 2019. na 96,2% u 2020. godini, prekinuvši uzlazni trend koji počela 2015. godine (95,2%). Stopa registrovana u 2019. bila je najviša od 1990. godine kada je zavisnost od uvoza sirove nafte iznosila 93,2%. Relativna stabilnost zavisnosti u 2020. je rezultat smanjenja neto uvoza (-13,0%) i sličnog smanjenja bruto raspoložive energije (-12,5%).

Prirodni gas imao je drugu najveću stopu uvozne zavisnosti od 83,6% u 2020., što je pad od 6% sa 89,6% u 2019., godini s najvećim udelom uvoza od 1990. godine.

Za čvrsta fosilna goriva, računajući mali i sve manji udeo u energetsom miks EU (oko 10% u 2020.), stopa zavisnosti od uvoza iznosila je 35,8% (-7,4% u odnosu na 2019.).

Gledajući unazad od 1990. godine, ukupna stopa energetske zavisnosti registrovala je još dva vrhunca, jedan u 2008. godini kada je zavisnost dostigla 58,4% i 2006. (58,3%).

EU nema zlatni standard za zeleno finansiranje, kaže Španija

MADRID - Evropske zemlje i kompanije mogle bi na kraju definisati sopstvene standarde za zelene investicije ako Brisel ne uspe da nametne "zlatni standard" i klasifikuje investicije u prirodni gas i nuklearnu energiju kao održive, rekla je španska ministarka energetike.

Evropska unija ima podeljeno mišljenje među državama članicama o planu da uključi gas i nuklearne elektrane - pod uslovom da ispunjavaju određene kriterije - u svoju taksonomiju održivih finansija, pravilnik o investicijama koje se mogu označiti kao zelene.

„Pretpostavljam da ćemo imati srebrni standard“, rekla je 9. februara španska ministarka energetike i životne sredine Tereza Ribera na onlajn konferenciji koju su organizovala četiri nemačka medija.

"Ali biće mnogo zemalja članica i mnogo kompanija koje bi mogle pokušati da kažu da ne uključuju ove tehnologije u svoj portfelj. Tako da mislim da je gotovo neizbežno da ćemo imati drugačije standarde", rekla je ona i dodala da lično preferira "zlatni standard" za zelenu energiju, prenosi **Reuters**.

Taj potez je takođe podelio investitore, a neki planiraju da isključe goriva iz svojih "održivih" fondova, uprkos tome što ih je EU označila takvima.

Španija kaže da bi gasne i nuklearne tehnologije trebalo da dobiju ulogu u tranziciji na zelenu energiju, ali to bi trebalo rešavati odvojeno od investicionog okvira - koji je osmišljen tako da daje oznaku zelene investicije samo aktivnostima koje su usklađene s potrebnim brzim smanjenjem emisija.

Dok se nekoliko država EU javno usprotivilo planu, najmanje 20 bi trebalo da stavi veto na njega - prag koji se smatra malo verovatnim. Austrija i Luksemburg zapretili su pravnim postupkom zbog plana za označavanje nuklearnih ulaganja kao zelenih, navodeći zabrinutost oko odlaganja otpada.

Većina u Evropskom parlamentu bi to takođe mogla blokirati, a zastupnici Zelenih kažu da će voditi kampanju kako bi došli do otprilike 350 poslanika potrebnih za veto.

Madrid poziva EIB da podrži ugovore fiksnom cenom za OIE

MADRID - Španska vlada je pozvala Evropsku investicionu banku (EIB) da obezbedi finansijske garancije za dugoročne ugovore sa fiksnom cenom za obnovljive izvore energije, poznate kao Ugovori o kupovini energije (eng. PPAs), objavio je 14. februara madridski list *El Diario*. Španija, koja se u poslednje dve godine etablirala kao evropski predvodnik u ovoj vrsti sporazuma, nastoji da promoviše ovaj alat na kontinentalnom nivou kako bi olakšala dekarbonizaciju privrede i podržala industriju.

Ovo dolazi u kritičnom trenutku zbog stratosferskih cena električne energije koje su rezultat tekuće krize enormnih cena prirodnog gasa.

Španija je takođe predložila da EIB obezbedi finansijsku podršku za jačanje bilateralnih ugovora o zelenoj energiji na evropskom nivou, što je funkcija koju već nudi energetska intenzivnoj industriji lokalna izvozna kreditna agencija CESCE u delimičnom državnom vlasništvu.

Vlada takođe poziva EIB da razvije instrumente širom EU kako bi omogućio privatnim bankama da finansiraju lokalna rešenja za obnovljive izvore, piše *El Diario*.

Vlada Italije oduzima deo ekstra profita sektoru solarne energije

RIM - Italija planira da prikupi 1,5 milijardi evra odlukom da smanji profit proizvođačima solarne energije sa snagom većom od 20 kW, a sa ciljem sa smanji cene energije, javlja **Reuters**.

Ova mera je deo šire vladine politike kontrole cena i za nju je nužna podrška parlamenta u idućih dva meseca, ili od nje neće biti ništa. Vlada smatra da su visoke tržišne cene učinile podsticajne, ili feed-in tarife "nestabilnim", čime proizvođači ostvaruju ekstra prihode.

Takođe, u planu je naplata i od nesubvencionisanih elektrana, kao što su hidroelektrane, koje zarađuju od visokih cena na tržištu, a nisu opterećene troškom nabavke gasa i dozvola za emisije CO2.

Vlada u Rimu od letos je za različite mere smanjivanja udara visokih cena energije izdvojila 10 milijardi evra, a objavila je da bi smanjivanje profita proizvođača iz obnovljivih izvora uticalo na sektor solarne energije koji ima korist od obilnih fiksnih podsticajnih tarifa povrh visokih cena električne energije.

Te subvencije potrošače koštaju 6 milijardi evra godišnje.

Evropske banke u 2021. finansirale fosilne projekte sa 55 mlrd dolara

LONDON - Najveći evropski zajmodavci potencijalno će se suočiti s još jednom nezgodnom rundom sastanaka sa svojim akcionarima nakon što su prošle godine obezbedili 55 milijardi dolara finansiranja kompanijama koje su proširile svoje naftne i gasne operacije, uprkos široko rasprostranjenim obećanjima da će se takva sredstva smanjiti.

ShareAction, neprofitna klimatska organizacija sa sedištem u Londonu, pozvala je u ponedeljak akcionare da zahtevaju od banaka da zaustave sva ulaganja u proizvodnju novih fosilnih goriva, prenosi **Bloomberg**.

Prema ShareAction-u i podacima koje je prikupio Bloomberg, 25 najvećih evropskih banaka - koje su sve obećale da će eliminisati kreditiranja sektoru proizvodnje fosilnih goriva do sredine stoleća -- obezbedile su 55 milijardi dolara za nove projekte nafte i gasa 2021. godine. Iako je to manje u odnosu na 106 milijardi dolara u 2020., u skladu je s prosecima pre pandemije.

Najveći evropski finansijer fosilnog sektora u 2021. bio je HSBC, koji je uložio 8,7 milijardi dolara u ekspanziju nafte i gasa u kompanijama kao što su ExxonMobil i Saudi Aramco, pokazuju podaci.

Ostali veliki finansijeri naftne i gasne industrije prošle godine su Barclays i BNP Paribas SA. Small Handful

U izvještaju se također navodi da je pet analiziranih banaka, uključujući NatWest Group Plc, Commerzbank AG i La Banque Postale, zapravo počelo ograničavati finansiranje projekata nafte i gasa.

„Sada je vrijeme da banke počnu da se bave naukom i najave naučno utemeljen moratorij na finansiranje novih projekata fosilnih goriva“, rekao je Mark Campanale, osnivač i izvršni predsjednik Carbon Trackera, u izjavi.

Banke, investitori i osiguravači koji predstavljaju ukupnu imovinu od 130 biliona dolara prošle godine su se obavezali na neto nultu emisiju do 2050. Ali kritičari upozoravaju da trenutno postoji nekoliko mehanizama koji bi osigurali da potpisnici ispune svoja obećanja. To bi se uskoro moglo promijeniti, s obzirom da je inicijativa Science Based Targets nedavno signalizirala da neće certificirati banke koje nemaju kredibilne planove net-zero.

Banke su dale 1,5 biliona US dolara sektoru uglja u periodu 2019-2021

BRISEL - Finansijske institucije usmerile su više od 1,5 biliona američkih dolara u industriju uglja u vidu kredita i garancija od januara 2019. do novembra 2021., uprkos tome što su se mnoge od tih banaka obavezale na podršku cilju neto nula emisija, pokazao je izveštaj grupe od 28 nevladinih organizacija, javlja 15. februara **Reuters**.

Smanjenje upotrebe uglja ključni je deo globalnih napora za smanjenje emisija na neto nulu do sredine stuleća, međutim banke nastavljaju da finansiraju 1.032 firme koje se bave rudarstvom, trgovinom, transportom i korišćenjem uglja, pokazalo je istraživanje.

Studija kaže da su banke iz šest zemalja - Kine, Sjedinjenih Država, Japana, Indije, Britanije i Kanade - bile odgovorne za 86 posto globalnog finansiranja uglja u tom periodu.

Naftne kompanije optužene za zeleno pranje energetske tranzicije

LONDON - Prema novoj studiji, američki naftni giganti ExxonMobil i Chevron, anglo-holandski Shell, britanski BP i druge naftne kompanije služe se "zelenim pranjem" i - suprotno objavama u javnosti - ne prelaze na čistu energiju.

Kompanije su koristile termine kao što su „klima“, „niskougljenični“ i „tranzicija“, posebno BP i Shell, ali sve veća tendencija da se progura

dekarbonizacija i strategije čiste energije su „obećanja, a ne konkretne akcije“, navodi se u studiji prenetoj u časopisu **PLOS**.

Finansijska analiza grupe autora otkriva da su poslovni modeli vodećih naftnih korporacija i dalje oslonjeni na fosilna goriva uz „beznačajna i neprozirna ulaganja u čistu energiju“.

Studija, koja je koristila podatke prikupljene između 2009. i 2020. godine, konstatuje da se „prelazak na poslovne modele čiste energije ne događa, jer veličina investicija i akcija ne odgovara diskursu“.

Sve tada, optužbe za zeleno pranje izgledaju dobro utemeljene.”

Italija: Računi za struju skaču 131% u prvom kvartalu

RIM - Italijanski energetska regulator upozorio je 15. februara da će se računi za struju u zemlji više nego udvostručiti u prva tri meseca 2022. godine, dok vlada koju predvodi Mario Dragi žuri da uvede nove mere kako bi pomogla porodicama i kompanijama da se izbore sa rastućim cenama energije.

Povećanje se procenjuje na 131% za kvartal, dok se očekuje da će računi za prirodni gas porasti za 90%, rekli su zvaničnici ARERA, regulatora za energiju i životnu sredinu, na parlamentarnom saslušanju u Rimu.

Italija je, kao i njeni evropski susedi, teško pogođena rastućim cenama prirodnog gasa, što je zauzvrat uticalo na proizvodnju električne energije, piše **Bloomberg**.

Nedostatak energije već je primorao najmanje šest italijanskih distributera da obustave ugovore sa klijentima, jer je garancije cene postalo nemoguće ispoštovati.

Iako je Dragijeva vlada nekoliko puta intervenisala kako bi obuzdala uticaj skoka cena na krajnje korisnike, hiljade opština su prošle sedmice demonstrativno isključile osvetljenja na nekim od najvećih turističkih atrakcija u zemlji kako bi dale publicitet zahtevu za dodatnim olakšicama.

Poljska poziva EU da ukloni 'špekulante' sa tržišta ugljenika

BRISEL - Poljska je pozvala Evropsku uniju da uvede "kontrolne mehanizme" na tržištu dozvola za emisije ugljenika u bloku i obuzda učešće finansijskih špekulanata u toj šemi, saopštila je 15. februara poljska vlada, javlja **Reuters**.

Poljska ministarka klime Ana Moskva (Anna Moskwa) sastala se u ponedeljak u Briselu sa visokim predstavnikom EU za klimatsku politiku Fransom Timermansom (Timmermans) kako bi razgovarala o planovima Brisela za reviziju tržišta ugljenika. Kreatori politike Evropske unije pripremaju se da pregovaraju o velikoj reformi svog osnovnog političkog alata za suzbijanje emisija - sistema trgovanja emisijama (ETS).

ETS je dizajniran tako da postepeno smanjuje ponude dozvola (eng. EUA), kojima se trguje na berzi kao i druga sredstva. Njihova cena je porasla za oko 150% prošle godine i dostigla rekordnih 98,49 eura po toni CO2 ovog meseca.

Poljska se oslanja na ugalj za više od 70% svoje energije i dugo je tvrdila da klimatske politike EU moraju uzeti u obzir da takav energetska miks čini postizanje klimatskih ciljeva skupljim nego za druge članice EU.

Međutim, druge zemlje vide više cene EUA kao suštinski podsticaj za kompanije da ulažu u zelene tehnologije potrebne kako bi EU ispunila cilj smanjenja emisija za 55% u odnosu na nivoe iz 1990. do 2030.

Poljska je prošle nedelje poslala Briselu svoje zahteve u vezi sa ETS-om i formirala je koaliciju zemalja koje takođe žele reformu trgovinskog sistema, navodi se u saopštenju Varšave. "Za nas je ključno da povučemo finansijske institucije sa tržišta ETS-a što je pre moguće. Naš drugi zahtev je da se odustane od povlačenja besplatnih dozvola", citira se u saopštenju ministarka Moskva.

Industrije dobijaju deo besplatnih EUA kako bi neutralisale međunarodne konkurente čije zemlje ne nameću obavezu plaćanja CO₂, ali Brisel ih želi postepeno ukinuti kako bi podstakao industrije na suzbijanje emisija. Moskva je rekla da Brisel treba da uvede "kontrolne mehanizme" na tržište, ne precizirajući šta će oni učiniti.

"U ovom trenutku, Evropska komisija je bespomoćna i pravno i formalno nije u mogućnosti da se meša u ovo tržište, tvrdeći da je to slobodno tržište", rekla je ona, dodajući da ne može biti ostavljena samo ako želi da služi kao politički alat. Moskva je također rekla da bi reforme klimatske politike EU trebalo jednoglasno da odobre zemlje EU - što znači da bi ih jedna država mogla blokirati.

Britanski regulator ukida „kaznu lojalnosti“ za potrošače energije

LONDON – Britanski energetska regulator Ofgem najavio je planove za ukidanje "kazne lojalnosti" koja godinama muči domaćinstva širom Britanije.

Regulator je rekao da će dobavljači energije (struja/gas) morati svim svojim postojećim kupcima omogućiti iste ponude na koje imaju pravo novi kupci.

To je privremena odluka osmišljena da okonča praksu nuđenja ponuda po sniženim cenama novim domaćinstvima koja se prijave kod dobavljača, piše *Harrow Times*.

Odluka je donesena pošto su cene energije skočile u prošloj godini, a prosečan račun za energiju (struja/gas) bi trebalo da poraste za 54% za 22 miliona domaćinstava od aprila.

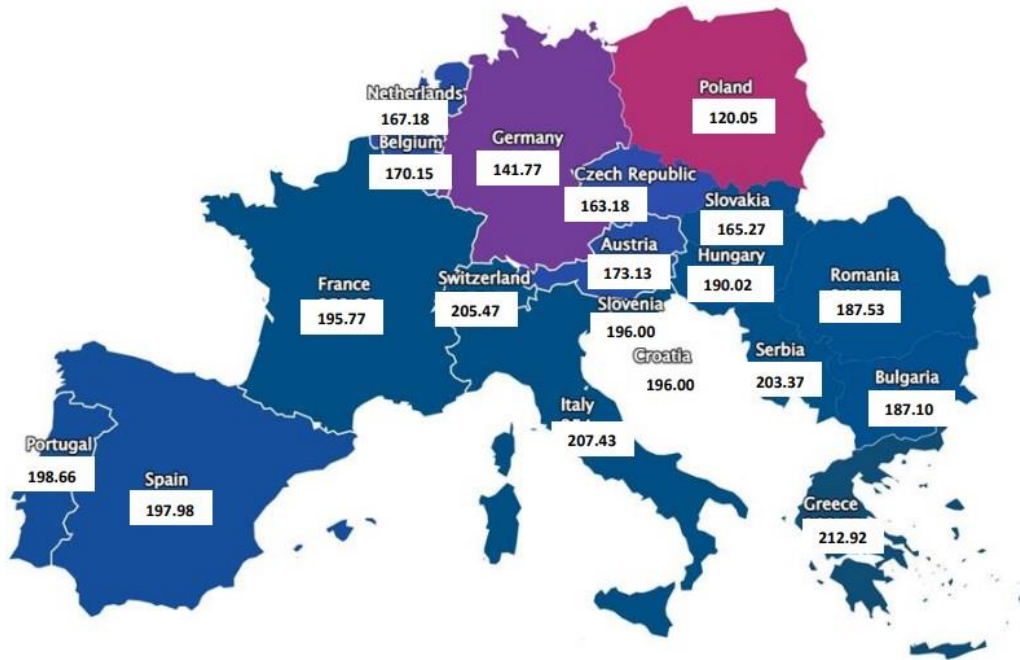
Britanski regulator ide na sud

LONDON - Britanski energetska regulator Ofgem će morati na sud jer grupa administratora osporava njegovo pravo da potraži stotine miliona funti od dobavljača energije koji su propali.

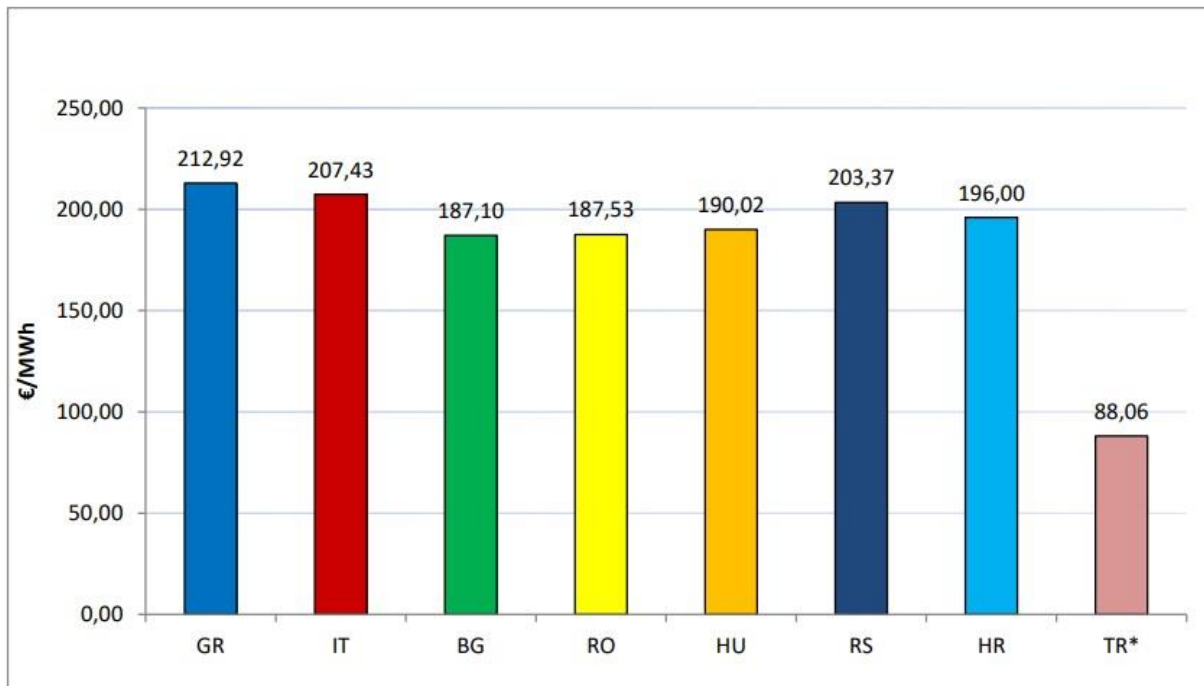
Prema *Sky News*-u, tri stečajne kompanije, Alvarez & Marsal, Teneo Restructuring i Grant Thornton, traže pravnu intervenciju u vezi s pravom regulatora da od administratora zahteva isplatu neizmirenih potvrda o obnovljivim izvorima energije.

Više od 20 dobavljača je propalo od septembra 2021. godine, ostavljajući iza sebe preko dva miliona kupaca.

Evropa: Prosečna cena el. energije za dan unapred – nedelja 7-13 feb. 2022.

Prosečne kliring ecene el.energije u JIE – nedelja 7-13 feb 2022.

Izvor: IENE

Evropske energetske grupe traže odštetu od 4 mlrd evra zbog projekata fosilnih goriva

LONDON - Pet energetske grupe tuži četiri evropske vlade za skoro 4 milijarde evra zbog zaustavljanja projekata uglja, nafte i gasa, sa zaoštavanjem politike kontrole klimatskih promena, koristeći proces zasnovan na međunarodnom energetskom sporazumu, piše 21. februara **Financial Times**.

Energetske kompanije, uključujući nemački RWE i Uniper i britanski Rockhopper, pokrenule su slučajeve protiv Holandije, Italije, Poljske i Slovenije zasnovane na Ugovoru o energetskoj povelji (ECT).

Aktivni slučajevi se vrte oko odluka relevantnih vlada da, ili nalože zatvaranje termoelektrana na uglj, spreče razvoj specifičnih projekata, ili zahtevaju procenu uticaja na životnu sredinu.

RWE je rekao da podržava "važnost energetske tranzicije", ali "ne smatra ispravnim" to što holandsko napuštanje uglja "ne predviđa kompenzaciju za poremećaj imovine kompanije".

Uniper je naveo da je njegova "prva briga" bila da "dobije pravnu jasnoću" o tome da mora pre vremena zatvoriti svoju elektranu na uglj bez adekvatne nadoknade. Rockhopper je odbio da komentariše.

ECT, kreiran nakon hladnog rata i potpisan od strane više od 50 zemalja, imao je za cilj da zaštiti međunarodne energetske investicije stranih kompanija ili pojedinaca. Ova zaštita se proteže i na projekte fosilnih goriva.

Prema dokumentima koje je pregledao **Financial Times**, kompanije traže kompenzaciju u iznosu od 3,7 milijardi evra u pet slučajeva. Šesti slučaj, za nepoznatu sumu, pokrenuo je austrijski Petrohemijski holding protiv Rumunije zbog ugovora o razvoju nafte.

Nemačko ministarstvo finansija upozorilo je kabinet kancelarke 2019. da bi korišćenje regulative za postupno izbacivanje uglja stvorilo "povećan rizik od sudskih sporova, posebno međunarodnih sudskih sporova zasnovanih na ECT-u", navodi se u mejlu koji je video FT.

Kada su prošle godine holandski ministar i državni sekretar za ekonomska pitanja i klimu upitani o ubrzanju razgradnje elektrana na uglj i gas, rekli su da "dalja intervencija u sektoru uglja povlači velike pravne rizike u kontekstu nerešenih potraživanja".

ECT slučajevi su često obavijeni velom tajne, a dokumenti se rijetko objavljuju. Na web stranici sekretarijata se navodi da "neke nagrade (pa čak i postojanje nekih postupaka) ostaju povjerljive".

U izveštaju Međunarodnog instituta za održivi razvoj iz 2021. godine utvrđeno je da se „većina poznatih slučajeva fosilnih goriva odlučuje u korist investitora“.

U toku su razgovori o "modernizaciji" ugovora. Evropska komisija podnela je predlog kojim bi se postupno ukinula zaštita ulaganja u fosilna goriva, što su do sada odbile druge zemlje potpisnice.

Međutim, zemlje koje se povuku iz sporazuma ostaju vezane za njega 20 godina prema takozvanoj "klauzuli o prestanku roka trajanja", napominje **Financial Times**

Prognoza za 2024.

Proizvodnja uglja

Na COP26 40 zemalja je obećalo da će obustaviti izdavanje dozvola i direktnu podršku vlade za izgradnju novih TE na uglj. Među njima nisu SAD, Rusija, Kina, Indija i Australija.

